

O SABIE DE PARADĂ DIN SECOLUL XX. RESTAURARE ȘI CONSERVARE

MIHAELA BECEANU

Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva
beceanu_mihaela@yahoo.com

Cuvinte cheie: sabie de paradă, secol XX, restaurare, coroziune, Complexon III
Keywords: parade sword, XX th century, restoration, corrosion, Complexon III

Articolul prezintă descrierea din punct de vedere artistic a obiectului, a materialelor și tehnicilor sale de confecționare. Este prezentată de asemenea metoda de restaurare folosită detaliind tehnicile și substanțele utilizate.

Prima jumătate a secolului al XIX-lea, caracterizată prin transformări esențiale în domeniul armamentului de foc, devenit principalul mijloc de luptă al epocii moderne și contemporane, nu înregistrează totuși scăderea ponderii armelor albe.

Din categoria armelor albe pentru împungere și tăiere¹, săbiile militare formează o categorie aparte, ele făcând parte din ținuta de ceremonie a ofițerilor.

Piesa care face obiectul acestei lucrări aparține colecției muzeului de veche, este o sabie Solingen de paradă pentru ofițeri și este datată ca aparținând secolului XX.

Elementele sale principale, mânerul, garda, lama și teaca sunt lucrate din oțel prin forjare și apoi prelucrate mecanic prin pilire, găurire, decupare, nituire, șlefuire sau gravare. Lungimea totală a obiectului este de 890 mm.

Mânerul propriu-zis, confecționat din lemn și înfășurat cu sârmă argintie răsucită, este terminat în cap de vultur cu ochii din pietre semiprețioase și are ca terminație un buton aplatizat care poartă coroana regală².

Lama are profil triunghiular, cu nervură mediană pe două treimi din lungime. Pe jumătatea dinspre bază a lamei se observă un registru ornamentat cu motive florale și însemnul fabricii, o veveriță, toate executate prin gravare.

Garda rabatabilă, ornamentată cu frunze de stejar, este confecționată din oțel și realizată prin tehnicile menționate mai sus.

Teaca sabiei, confecționată tot din oțel, are un profil dreptunghiular, vârful ușor lățit iar la bază este prevăzută cu două inele de susținere.

Investigațiile efectuate asupra obiectului au pus în evidență atât existența unei coroziuni punctiforme cu aspect de înțepat, pișcat sau cocoșat (tip de coroziune ce apare, de altfel, frecvent în cazul aliajelor), a unei coroziuni uniforme, cu produși de coroziune specifici fierului din aliaj, de culoare brun-neagră (oxid fero-feric, oxid feric) dar și prezența unor depuneri mecanice.

¹ Vlădescu, König, Popa 1973, p. 13-16.

² Andruș 1992-1994, p. 338.

Diagnosticarea făcută în urma acestor observații a evidențiat un proces continuu de degradare chimică la care este supusă piesa, proces datorat, în special, condițiilor improprii de microclimat în care este păstrată.

Pentru stoparea acestui proces evolutiv de coroziune am optat pentru introducerea obiectului în următorul flux de restaurare.

Dezasamblarea sabiei în piesele componente, operațiune efectuată cu mare grijă pentru a evita eventualele probleme ce pot apărea datorită tensionărilor și fragilizărilor cauzate de procesul de corodare. A urmat apoi degresarea componentelor cu acetonă pentru a îndepărta urmele gresărilor anterioare aplicate în scop de protecție.

Stoparea coroziunii de pe componentele metalice s-a concretizat în tratarea chimică³ a acestora prin imersie în soluție 3,72% de Complexon III, cu corecția pH-ului cu hidroxid sau Complexon în funcție de nivelul său pentru menținerea la valoarea de 5,5 la care randamentul reacției de curățare a depunerilor de oxizi este maxim. Solubilizarea chimică a produșilor de coroziune a fost combinată, în scopul îndepărtării acesteia, cu curățirea mecanică cu ajutorul batonului din fibră de sticlă.

A urmat neutralizarea în băi succesive de apă distilată și apoi uscarea cu acetonă.

Lama, garda și teaca au fost lustruite ușor cu o pâslă moale pentru uniformizarea aspectului și apoi, din nou, degresate în acetonă.

A urmat fixarea și asamblarea părților componente iar conservarea finală s-a făcut cu soluție 3% de Paraloid B 72 în toluen, un copolimer al metacrilatului de etil și acrilat de metil.

Toate intervențiile asupra obiectului luat în studiu în această lucrare au fost făcute respectând principiile restaurării, cheia de boltă a acestor intervenții fiind, de fapt, aplicarea unei intervenții oportune în vederea asigurării maxime a perpetuării în și prin timp a pieselor cu încărcătura lor de informație.

Bibliografie

- Andruș 1992-1994 – R. Andruș, *Spade și săbii din colecțiile muzeului de vean, în Sargetia, XXV, 1992-1994, p. 337-344.*
- Stambolov 1985 – T. Stambolov, *The corrosion and Conservation of Metallic Antiquities and Work of Arts, 1985.*
- Vlădescu, König, Popa 1973 – C. M. Vlădescu, C. König, D. Popa, *Arme în muzeele din România, București, 1973.*

³ Stambolov 1985, p. 56.

Foto 1. Sabie de paradă - ansamblu (înainte de restaurare)

Foto 2. Sabie de paradă - detaliu lamă (înainte de restaurare)

Foto 3. Sabie de paradă - detaliu lamă (înainte de restaurare)

Foto 4. Sabie de paradă – detaliu teacă (înainte de restaurare)

Foto 5. Sabie de paradă - detaliu mâner (înainte de restaurare)

Foto 6. Sabie de paradă - ansamblu (în timpul restaurării)

Foto 7. Sabie de paradă - ansamblu (după restaurare)

Foto 8. Sabie de paradă – detaliu lamă (după restaurare)

Foto 9. Sabie de paradă – detaliu mâner (după restaurare)

Foto 10. Sabie de paradă – detaliu mâner (după restaurare)

A parade sword of XXth century. Restoration and conservation

Abstract

The paper begins with an aesthetic description of the object, presenting also the materials and technique used in the making of the object.

Taking into account all these aspects, a restoring method is proposed and the used materials and techniques are detailed.

List of illustrations

- Photo 1. Parade sword-generally (before restoration)
- Photo 2. Parade sword-blade detail (before restoration)
- Photo 3. Parade sword-blade detail (before restoration)
- Photo 4. Parade sword- scabbard detail (before restoration)
- Photo 5. Parade sword-hilt detail (before restoration)
- Photo 6. Parade sword-generally (in time of restoration)
- Photo 7. Parade sword-generally (after restoration)
- Photo 8. Parade sword-blade detail (after restoration)
- Photo 9. Parade sword-hilt detail (after restoration)
- Photo 10. Parade sword-hilt detail (after restoration)